

Årsrapport 2019 for Geminisenteret HelsA - Helsefremmende arkitektur og omgivelser

Om Geminisenteret HelsA

Geminisenteret for helsefremmende arkitektur og omgivelser (HelsA) har som visjon å utvikle et internasjonalt fremragende senter hvor kunnskap, utdanning og forskning samlet bidrar til en samfunnsutvikling der fokus på fysiske rammer for en god folkehelse utgjør en naturlig del av det å skape et bedre samfunn. HelsA skapes i hverdagen i form av møter mellom mennesker, gjennom fysisk bevegelse, sanselige opplevelser og aktiviteter som gir livskvalitet, og påvirkes av andre faktorer enn de som skapes i helsesektoren. De fysiske omgivelsene anses som viktige bidragsytere til det store «folkehelseregnestykket», men helseeffekten har fått lite oppmerksomhet.

Geminisenteret HelsA ble utnevnt i mai 2019 og er et flerfaglig forskningsmiljø med partnere fra NTNU, NTNU Samfunnsforskning og SINTEF.

Aktiviteter i 2019 – ambisjoner og måloppnåelse

Gitt senterets opprettelse i mai 2019 har ambisjonsnivået for oppstartsåret vært å få etablert senteret med senterstruktur og organisering, opprette et nettsted og gjøre senteret synlig. I tillegg har det vært et mål om å respondere med søknader og tilbud ved relevante kunnngjøringer av forskningsoppdrag. Kort oppsummert har dette ført at til følgende er opprettet og gjennomført:

Senterstruktur for Geminisenteret HelsA

- Styret (forskningssjef/instituttleder fra involverte parter)
- Operativ ledelse (en representant fra de tre partene)
- Arbeidsgruppe (medarbeidere fra de tre partene)
- Referansegruppe (kommuner og relevante aktører)

Styret	SINTEF Community Jonas Holme	SINTEF Digital (Helseforskning) Jon Harald Kaspersen	NTNU Fakultet for arkitektur og design Lise Linge	NTNU samfunnsforskning (Inkludering og mangfold) Berit Berg			
Operativ ledelse	SINTEF/SINTEF Community Solvår Wågå		NTNU Fakultet for arkitektur og design Johan van der Zwart	NTNU samfunnsforskning (Inkludering og mangfold) Thomas Hugaas Molden			
Arbeidsgruppe	SINTEF Community Karin Høyland Karine Denizou Judith Thomsen Lars Arne Bø Daniela Bær	SINTEF Community Morten Hatling Trond Halvorsen	SINTEF Digital (Helseforskning) Marian Ådnanes Lisbeth Grut Jorid Kalseth Line Melby	NTNU Fakultet for arkitektur og design Eli Støa Geir Hansen Siri Bakken	NTNU Samfunnsforskning (Inkludering og mangfold) Melina Røe		
Referansegruppe	Trondheim kommune Ingrid Risan Fride Dahl	Verdal kommune Anne Kari Haugdal Einar Olav Larsen	Bærum kommune Jannike Hovland	Tromsø kommune Mette Mohag Magne Amundsen Heidi Bjøru	NAL/Bylivsenteret Alf Waage	Doga Ingerid Helsing Almaas Tor Inge Hjemdal	Arkitektbedriftene Janeche Bull Borander Egil Skavang

Synlighet på konferanser og arrangementer:

- ARCH19: Building for better health (Trondheim, juni) <https://www.ntnu.edu/arch19/>
 - Workshop: Housing for people for special needs

- Arendalsuka (Arendal, august) <https://arendalsuka.no/11867>
 - Kronikk i Aftenposten - «God arkitektur en investering i folkehelsen» <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/zGQG1r/god-arkitektur-er-en-investering-i-folkehelsen-solvaar-waagoe>
 - Møte, innlegg og paneldebatt på Arendalsuka <https://www.youtube.com/watch?v=wn43JiCKXTY>
- Frokostmøte DOGA (Oslo, oktober)
 - Urban wellbeing: The future we shape – the cities we need <http://oslotriennale.no/kalender/urban-wellbeing-the-future-we-shape-the-cities-we-need>
- Innovasjonssamling hos KMD (Oslo, november)
 - Bolig- og tjenestetilbudet til personer ROP-lidelser

Søknader og tilbud

- Åtte ulike tilbud og søknader er gitt fra senterets partnere til forskjellige finansieringskilder som Husbanken, DogA, OBOS, NordForsk og Forskningsrådet.
- Vi deltar også på en søknad sammen med NTNU Bygg og Miljø om en SFF (Senter for fremragende forskning) innen området.

Profilering og profileringsmateriell:

- Eget senternettsted (<https://www.sintef.no/projectweb/geminisenteret-helsa/>)
- Roll-up
- PP-presentasjon(er)

Vurdering av måloppnåelse:

Oppstarten av senteret tilsier at det i løpet av 2019 er etablert en senterstruktur med god forankring inn i partnernes fagmiljøer. Videre har senteret påbegynt arbeidet med å bli synlig utad på ulike måter, noe som vil videreføres i 2020. Et samarbeid rundt søknader og tilbud har også kommet i gang, både i kraft av å være et tverrfaglig senter, men også som del av å være partnere i senteret. Det vurderes som at senteret har kommet godt i gang, gitt at senteret startet opp i 2019. Erfaringer viser at det kan være utfordrende å ha god oversikt over hva som foregår av relevans for senteret innenfor de ulike partnernes fagmiljøer. Målet er at HelsA skal være en paraply og en styrke for fagmiljøene, og at det blir en sterk senterbevissthet hos partnerne. Senteret bør derfor framover bli en arena for tverrfaglig samarbeid gjennom at flere konkrete prosjekter gjennomføres sammen.

Planer og aktiviteter i 2020

Det er utarbeidet en plan for kommende år (2020). Arbeidet med å styrke senterets strategi og synlighet vil prioriteres framover. I dette ligger å fortsette arbeidet med å fremme senteret på ulike arenaer og opp mot relevante og potensielle oppdragsgivere. I tillegg vil arbeidet konsentrere seg om å benytte kunnskap og kompetanse i senterets referansegruppe for å gjøre senteret mest mulig relevant i forhold til forskningstema og eksisterende kunnskapsbehov.

Utforme en langtidsplan (2020-2023)

En strategi og langtidsplan for perioden fram til 2023 vil utvikles tidlig på året. Planen bidrar til å legge strategiske føringer for arbeidet framover og i tråd med senterets målsettinger. I planen legges inn viktige milepæler og en møteplan/møtestruktur for senterledelsen.

Invitere senteret inn i møter med relevante aktører

Som del av arbeidet med å synliggjøre HelsA vil senteret ved operativ ledelse gjøre framstøt mot noen relevante aktører og invitere seg inn i møter med den. Formålet er å gjøre senteret kjent overfor potensielle samarbeidspartnere og oppdragsgivere, og vise fram hvilke muligheter som ligger i å utnytte tverrfaglig tyngde innenfor senteret opp mot interessante forskningsområder. Målet med slike møter er å vise hva vi kan tilby av kompetanse, men også hva vi konkret ser for oss at vi kan gjøre sammen. Disse relevante aktørene kan være Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Husbanken, Helsedirektoratet, Husbanken, Politidirektoratet, Statens Vegvesen, Ruter, AtB mfl.

Benytte referansegruppa for HelsA

Det er etablert en referansegruppe for HelsA bestående av Trondheim, Tromsø, Bærum og Verdal kommuner og andre relevante partnere (Arkitektbedriftene, DogA og NAL Bylivsenteret.). Sentralt i dette blir å få en oversikt over HelsAs «mentale kapital» og hvilke kompetanse man totalt besitter innenfor senteret. En slik oversikt vil bidra til å gi senteret en styrke gjennom god kompetanseoversikt som kan benyttes i ulike sammenhenger. HelsAs mentale kapital kan skaffes gjennom en Workshop for arbeidsgruppa (dvs partnerinstitusjonene i HelsA) og referansegruppa i senteret.

Workshop (Kick-off)

Et seminar for senterets referansegruppe og forskere vil samle kompetansen og gi en oppstart for HelsA hvor man kan skaffe oversikt over hvilke kompetanser som finnes innenfor senteret, og se dette opp mot hvilke problemstillinger og forskningstema som finnes. Et slikt oppstartseminar kan gjennomføres som en workshop med formål om å få opp kunnskapsbehov og kunnskapshull, fremme relevante utfordringer og forskningsideer, samt legge til rette for utveksling og samarbeid på tvers av fagmiljøene.

Søknader og tilbud

En kontinuerlig aktivitet gjennom året vil være å respondere på kunngjøringer og utlyste oppdrag og som treffer innenfor senterets forskningsinteresser. Initiating av forskningsprosjekter vil også fortløpende gjennom året stå som en sentral aktivitet der vi etter de omtalte møtene med aktører innen stat, politikk og næring, samt kick-off samlingen, vil kunne kartlegge samfunnsbehovet for vår forskning og legge opp til noen målrettede søknader og initiativ på tvers i HelsA

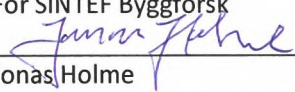
Framdriftsplan for aktiviteter i 2020:

Aktiviteter 2020	jan /feb	mar/apr	mai/jun	jul/aug	sep/okt	nov/des
Møter operativ ledelse	■	■	■	■	■	■
Lage langtidsplan (2020-2023)	■					
Møter med relevante aktører	■					
Workshop/kick-off for senteret		■				
Møter med referansegruppa			■		■	
Møter med styret for HelsA			■			■
Arendalsuka				■		
Møte koordinator for Gemini						■
Søknader og tilbud	■					

Med vennlig hilsen

Styret i HelsA

For SINTEF Byggforsk

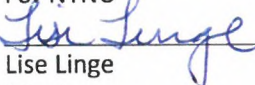
Jonas Holme

(sign)

11/2-20

Sted og dato

For NTNU

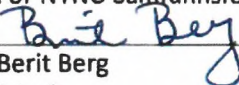
Lise Linge

(sign)

NTNU 10.02.20

Sted og dato

For NTNU Samfunnsforskning

Berit Berg

(sign)

Tordheim 3/2-2020

Sted og dato

For SINTEF Digital

Jon Harald Kaspersen

(sign)

10/2-2020

Sted og dato